

AB-1.0759

Betänkande och Förslag
till

Täby prästgårds torrlägningsföretag

i Täby socken och Stockholms län
Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1935 av
Nils Risberg
Statens Lantbruksingeniör.

KOSTNADSFÖRELNINGSLÄNGD

Fastighet	Stads- registernummer	Mantal	Ägares namn	Ej sökande	Värde		Värde		Förbätt-		Deltager i kostnaden				
					före		efter		rings-		med	för torr-		för förrätt-	
					företaget		företaget		värde			läggningen	ningen		
					kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre	cent	kr.	öre	kr.	öre
Täby stadsägn	1043		Verner Mackström	1	216	-	270	-	54	-	0.71	46	28	3	02
" "	1037		A. Larsson	1	144	-	180	-	36	-	0.48	31	29	2	04
" "	1053		Georg Edv. Wählstrand	1	72	-	90	-	18	-	0.24	15	65	1	02
" "	1044		Ayke Westström	1	288	-	360	-	72	-	0.95	61	93	4	04
" "	1035		H. Rundqvist konkursbo	1	340	20	486	-	145	80	1.93	125	82	8	21
" "	1036		" " "	1	356	40	396	-	39	60	0.52	33	90	2	21
" "	1033		Tockbergs byggnadsförening	1	226	80	252	-	25	20	0.33	21	51	1	40
" "	1034		" " "	1	327	60	468	-	140	40	1.85	120	60	7	87
" "	986		John F. Hellman	1	144	-	198	-	54	-	0.71	46	28	3	02
" "	985		" " "	1	214	20	306	-	91	80	1.21	78	88	5	15
" "	987		Tockbergs byggnadsförening	1	226	80	324	-	97	20	1.28	83	44	5	44
" "	990		" " "	1	162	-	180	-	18	-	0.24	15	65	1	02
" "	988		" " "	1	239	40	342	-	102	60	1.35	88	-	5	74
" "	977		Erny G. Larsson	1	64	80	72	-	7	20	0.10	6	52		43
" "	978		" " "	1	277	20	396	-	118	80	1.57	102	35	6	68
" "	979		P. Th. Rasklund	1	198	-	396	-	198	-	2.61	170	15	11	10
" "	980		Erny Gustafsson	1	237	60	396	-	158	40	2.09	136	25	8	88
" "	553		" " "	1	113	40	162	-	48	60	0.64	41	72	2	72
Prästgården	1	1/4	Täby pastorat, arr. Raben Rönne	1	6840	-	12992	40	6152	40	81.19	5292	78	345	26
			Summa		10688	40	18266	40	7578	-	100.00	6519	-	425	25

All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den bättnad som vinnas genom avdikningen

U t l å t a n d e .

Synemännens utlåtande rörande förbättrad utdikning av mark tillhörande Taby prästgård och ett flertal fastigheter inom Taby stadsäga i Taby socken och Stockholms län, avgivet vid sådan syneförrättning, som omförmäles i vattenlagen 10 kap. 32 och följande paragrafer.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområde är beläget 1 km. öster om Taby kyrka. Å bifogade översiktskarta har avdikningsområdet markerats med gul färg varjämte även nederbördsområdet markerats med en blå linie. Avdikningsområdet utgöres av endast odlad jord och omfattar en areal av sammanlagt 14,17 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdet tillhör ej något namngivet vatten-system. Det ligger mellan de enligt Kungl. Kungörelsen den 13 april 1922 med n:ris 61-129 betecknade nederbördsområdena.

Förordnande.

Genom Länsstyrelsens resolution av den 29 juli 1935

förordnades undertecknad att handlägga förenämnda förrättning och har på grund härav och i anslutning till förrättningssökandens vid undersökningen och vid sammanträde i ärendet framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att företaget bör betraktas som dikning och bestämma att företaget jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 62 § vattenlagen skall benämnas Tåby prästgårds torrlägningsföretag.

Hinder mot företaget.

Företaget berör ej något av de förhållanden, som omförmälas i 7 kap. 38 och 39 §§.

Mot syneförrättningens handläggning eller företagets utförande har icke något hinder blivit anmält och har något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Företagets omfattning och avloppsdikets läge.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. För området avdikning föreslås upptagande av ett avlopp å kartan betecknat med A-B. Avloppet har jämväl

markerats med tvenne jämnloppande röda linier för öppen ledning och en tjockare röd linie för täckt ledning.

Vattenmängd och lutningsförhållanden m.m.

Hela nederbördsområdet har beräknats till 0.50 km.² Med hänsyn till nederbördsområdets beskaffenhet har maximiavrinningen beräknats till 150 liter pr. sek. och km.² och medelavrinningen till 15 liter pr. sek. och km.² Maximi-vattenmängden skulle sålunda bli 0.75 m³/sek. och medelvattenmängden 0.08 m³/sek.

Följande dimensioner föreskrivas:

a) sträckan 0+40-0+20

Bottenlutning 2.0:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

b) sträckan 0+20-2+60

För denna sträcka föreskrives täckt ledning av 15" runda cementrör i lutning 2.0:1000. Vid utloppet förstärkes ledningen på sätt ritningen utvisar och förses med 5 st. inspektionsbrunnar i läge som såväl plan- som profilritningen utvisar.

c) sträckan 2+60-3+27

Nederbördsområdet för denna sträcka har beräknats till 0.45 km.² För denna sträcka föreskrives täckt ledning av 18" runda cementrör i lutning 0.5:1000. Ledningen inkopplas i den vid 2+60 inlagda inspektionsbrunnen och förstärkes vid inloppet.

d) 3+27-4

Bottenlutning 0.5:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

e) sträckan 4-6

Bottenlutning 2.5:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

f) sträckan 6-9

Nederbördsområdet för denna sträcka har beräknats till 14 hektar. För denna sträcka föreskrives täckt ledning av 9" runda cementrör i lutning 4.0:1000 å sträckan 6-8 samt 3.0:1000 å sträckan 8-9. Vid utloppet förstärkes ledningen på sätt ritningen utvisar och förses med 4 st. inspektionsbrunnar i läge som

såväl plan- som profilritningen närmare utvisar.

g) sträckan 9-10

Nederbördsområdet har för denna sträcka beräknats till 6 hektar. För denna sträcka föreskrives täckt ledning av 6" runda cementrör i lutning 3.0:1000. Ledningen inkopplas i den vid 9 inlagda inspektionsbrunnen och förses vid 10 med intagsbrunn.

De täckta ledningarna skola täckas av ett minst 1.0 meter tjockt jordlager. För inspektionsbrunnarna är särskild ritning upprättad.

Avloppets djup har föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företagets utförande så vitt möjligt fullständig torrläggning av sökandena i företaget ingående mark.

Å den vid förrättningen upprättade profilritningen är avloppets djup vid var och en av de längs detsamma nedslagna avvägningspålarna angivna, varjämte höjden över det antagna jämförelseplanet av den blivande bottenlinjen vid ett flertal ställen angivits. Avloppets dimensioner å olika platser av detsamma framgå i övrigt av de upprättade sektionerna samt av

grävningstabellen.

Broar.

Företagets utförande medför ej ombyggnad av någon bro.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark samt för utrönande av varje ägofigurs höjdläge över medelvattenytan i avloppet, har den av företaget berörda marken blivit kartlagd och nätavvägd samt begränsad medels en kurva belägen på full torrläggningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark belägen på längre avstånd från avloppet tillagts erforderligt fall.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnadernas fördelning lämpligen kunnat träffas, har ägoogradering varit nödvändig och har densamma verkställts efter följande grunder.

Genom grävning har jordens värde med hänsyn till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ägofigur upptaxerats pr. hektar och finnas dessa värden för fullt torrlagda ägofigurer införda i kolumn 13 av värderingslängden. För ägofigurer, vilka äro belägna lägre än 1,5 meter över blivande

medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1,5 meter över nyssnämnda höjd ansetts hava torrläggningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjdläge, ansetts hava torrläggningsgraden 0 d.v.s. deras blivande värde efter företagets utförande är ur torrläggningssynpunkt lika med 0. För sådan jord, som först efter upptagande av yttefligare avlopp d.v.s. sådan jord, som är belägen på längre avstånd från avloppet, vinner nytta av den i detta företag föreslagna dikningen har reducering av blivande värdet pr. hektar verkställt.

För beräkning av nuvarande värdet har den regeln följts, att all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick värdelös och sålunda komma genom fullständig torrläggning att förbättras till ur torrläggningssynpunkt förstgradig mark medan mark belägen ovan den i momentet angående "Uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagets utförande vinner någon förbättring, detta un-

der förutsättning att inga andra omständigheter än otillfredsställande torrläggning varit orsak till minskning i eventuellt skörderesultat. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess höjdläge till den försumpande vattenytan i avloppet, samt erhållits genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som uträknats på grund av respektive figurers höjdläge över sagda vattenyta.

De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderingslängdens kolumn 11.

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes införd i värderingslängdens kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blivt för varje ägofigur med hänsyn till dess yttinnehåll beräknade och införda.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken som kånner att förbättras genom företaget omfattar sammanlagt en areal av 14,17 hektar.

Dess blivande värde utgör	18.266,40 kronor
" Nuvarande " "	<u>10.688,40</u> "
Förbättringsvärde sålunda	7.578.- "

Vattendomstolsavgift.

Då förbättringsvärdet ej uppgår till högre belopp än 7.578.- kronor behöver någon vattendomstolsavgift ej erläggas för detta företag.

Ersättningar.

Beträffande ersättningar för mark som åtgår för avloppets utvidgning föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande att sådan skall utgå, varför särskild jordersättningslängd upprättats.

Beträffande ersättning för intrång genom jordupplägg föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande att sådan skall utgå, varför särskild jordersättningslängd här för upprättats och omfattar denna ersättning såväl ersättning för det intrång, som förorsakas genom att vallarna äro upplagda, eller om vallarna bortföras, ersättning för det arbete, som erfordras för vallarnas bortförande.

Ersättning utbetalas i samband med slutligt uppgörande av räkenskaperna.

I ersättningsbeloppen skall verkställas den jämkning, som förhållandena kunna påkalla.

Med rätt till ersättning följer även skyldighet att hålla vallarna fria från ogräs.

Ersättning för intrång genom uppkastad jord vid framtida rensningar skall ej utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan intressent i företaget för bortkörning av jordvallarna eller undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete äger han därefter åter fritt disponera över den mark, som varit täckt av jordvallarna.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos Österbygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagets fullbordande i detta utlåtande eller ock sedermera i anledning

av sökt anstånd bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad i 7 kap. 57 § vattenlagen andra stycket stadgas.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild tabell häröver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande, varför här endast hänvisas till nämnda handling. Avdikningsområdet utgöres av en samfällighet. Samfälligheten har betraktats som en avdelning och har i tabellen angivits huruvida delägare är sökande till företaget eller ej. All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den båtnad som vinnes genom avdikningen uppkommande jordförbättring. Delägare som ej sökt företaget eller förenat sig med sökanden om företaget är ej skyldig att vidkännas större bidrag till kostnaden för dikningen än som svarar mot värdet å den båtnad hans mark därigenom beredes. Då någon framställning att få erlägga bidrag till kostnaden för företagets utförande på visst antal år ej anförts har någon sådan fördelning ej heller verkställts.

Synekostnaderna skola förskjutas av sökandena och skola för dessa kostnaders slutliga fördelning gälla enahanda

grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget.

Fördelning av syneförrättningskostnaderna finnes verkställd i ovannämnda tabell.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnas fixpunkter anbragta på sätt av plan- och profilritningen närmare framgår. De skola noga bevaras och få ej döljas av jord eller annat. Skall sten eller berg, vara fixpunkt utsatts, sprängas, får detta ej ske förrän ny fixpunkt av lantbruksingeniör blivit utsatt. Borttages eller fördärras desamma uppsåtligen är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i 13 kap. 14 § vattenlagen.

Arbetets utförande.

På grund av vad ovan anförts finna synemännen skäligt medgiva tillstånd till företaget.

Företaget skall om intressenterna vilja fullborda detsamma utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget såväl med hänsyn till plan- som profilritningen och får börjas efter den 15 november 1935 och skall vara fullbordat senast innan den 1 november 1938. Har företaget icke bragts till

slut inom nyssnämnda tid vare frågan om företaget förfallen.

Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företagets inställande synnerligt men skulle uppstå, kan genom ansökan hos Österbygdens vattendomstol före nämnda tids utgång anstånd erhållas med företagets fullbordande på högst tio år.

Då ingen delägare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras gemensamt.

Hänligt 7 kap. 61 § vattenlagen skall för handhavandet av med företaget förenade angelägenheter utses en styrelse.

Val av styrelse skall anmälas till Länsstyrelsen.

Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till Länsstyrelsen. Hänligt vattenlagen 3 kap. 21 § är styrelseledamot ansvarig för sina åtgöranden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos Länsstyrelsen må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd till förfång för annan vidtagas.

Dikos jorden.

Ben ur avloppet upptagna jordmassen skall såväl vid dess första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av avloppet men får ej läggas närmare det nya avloppets kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga ställen dock minst på var femtiende meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordvallarna få ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Avsättning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfordras under dess utförande, skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänstgörande Statens Lantbruksingeniör eller annan av vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

Det här föreslagna avloppet skall första gången under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt därefter vart annat år samt så ofta det dessemellan erfordras rensas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta arbete vara fullbordat senast den 1 oktober det år rensning sålunda skall företagas. Kostnaderna skola fördelas efter samma grund som gäller för

kostnadernas fördelning för avloppets första upptagande. Vid rensning skall iakttagas att bottenlinjen erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Allt underhållsarbete äger företagets styrelse vidtaga utan övriga intressenters hörande. De

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppet eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor göras eller tålas och skall därest skada uppstår genom delägares eller annans påtagliga åtgörande av denne omedelbart avhjälpas. Härvid iakttages att den skada, som förorsakas genom betande kreaturs eventuella nedtrampning av slänterna, betraktas som åverkan, varav följer att denna skadas avhjälpande skall åligga den jordägare å vars mark nedtrampning sker. Kostnaden för skadans undanröjande skall sålunda ej betraktas som underhållskostnad.

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot förrättningen skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol adr. Stockholm. För

talans bevarande skall sakägare inom sextio dagar räknat

från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt upptagas klagandens alla påståenden samt skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

Då i denna fråga någon underställning till vattendomstolen av detta utlåtande ej erfordras kommer i enlighet med 10 kap. 75 § vattenlagen detta utlåtande gå i verkställighet i den ordning, som för laga kraft ägande dom är stadgad för så vitt icke inom den i föregående moment stadgade tiden någon intressent inlämnat sina till vattendomstolen ställda besvär.

Täby den 9 september 1935

Nils Risberg

Statens Lantbruksingeniör.

Arvid Eriksson

John G. Pettersson

Biträdande gode män.

Rätt avskrivet betyga:

S. Holm

A. Andersson

Godk. 17/8 1938

3476/36

DIARIE Nr 13296

K. LANTBRUKSSTYRELSEN

6 AUG. 1938

R a p p o r t

Över verkställda avsyning av torrlägningsföretag enl. förordnande av Kungl. Lantbruksstyrelsen.

Företagets namn: Täby prästgårds torrlägningsföretag i
Täby socken, Stockholms län,

Planen fastställd den 17.4.1936

Lån ^{3 100.-} 4.670:- kr.

Ståssbidrag ^{3 350} 4.900:- kr.

Styrelsens ordförande, arrendator Ruben Rönn, Täby prästgård,
Täby.

Bel. kostn. 7.054,65

Avsyning verkställdes av assistent Almgren
den 2.8.1938.

Företaget befanns utfört i överensstämmelse
med den fastställda arbetsplanen med följande avvikelser.

Sträckan 0+30-0-6+5 är utförd som täckt ledning med 15" rör å sträckan 0+30-0-4 och 12" rör å sträckan 4-6+5. Bottenhöjder vid följande punkter äro:

punkt	0+30	höjd	+4,23	
	0+36		+4,24	1,7 200
	0+90		+4,27	0,56 200
	1+60		+4,46	2,5 200
	2+50		+4,67	2,3 200
	2+60		+4,68	(1,0 200)
	3+25		+4,82	2,4 200
	4		+4,96	1,9 200
	5		+5,22	3,6 200
	6		+5,45	3,7 200
	6+5		+5,46	2,0 200

Ytterligare inspektionsbrunnar i överensstämmelse
med de fastställda hava inlagts vid 3+25, 4, 5, och 6.

Företaget tillstyrkes till godkännande.

Stockholm den 4 augusti 1938

Statens Lantbruksingenjör